

**การวิเคราะห์การบริหารงบประมาณเงินรายได้ คณะประมง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2562**
**Analysis of Budget Incomes Administration of Faculty of Fisheries,
Kasetsart University from Fiscal Year 2015 – 2019**

ประคุณ ศาลิกกร^{1*}
Prakoon Salikara^{1*}

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์แผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ของคณะประมง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2562 และ 2) วิเคราะห์และพยากรณ์แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้คณะประมง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565 ข้อมูลที่ใช้ คือ แผนการบริหารงบประมาณเงินรายได้ และข้อมูลรายรับ-รายจ่ายจริงของคณะประมง ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 - 2562 โดยใช้เทคนิคการเปรียบเทียบข้อมูลและเทคนิคการพยากรณ์แนวโน้มเชิงเส้นตรงมาวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์พบว่าคณะประมงมีผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้เกินดุลทุกปีงบประมาณ ซึ่งในระยะ 2-3 ปีงบประมาณแรกมีผลการบริหารงานสูงกว่าแผน ในขณะที่ในระยะ 2 ปีงบประมาณหลังมีผลการบริหารงานต่ำกว่าแผน โดยในด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัยมีรายรับและรายจ่ายต่ำกว่าแผน ด้านการบริการวิชาการแก่สังคมมีรายรับและรายจ่ายสูงกว่าแผน ด้านบริหารจัดการมีรายรับสูงกว่าแผนในขณะที่มีรายจ่ายต่ำกว่าแผนและมีแนวโน้มสูงขึ้นจากงบบุคลากรและงบบุคลากรดำเนินงาน ในส่วนแนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริง คาดว่าคณะประมงจะมีรายรับเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยร้อยละ 4.08 ต่อปีงบประมาณ และมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยร้อยละ 0.27 ต่อปีงบประมาณ ดังนั้นคณะประมงควรนำผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ในแต่ละปีงบประมาณ มาประเมินและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อประกอบการแก้ไขปัญหาและเพื่อการจัดทำแผนการบริหารงบประมาณเงินรายได้ รวมทั้งควรกำหนดแนวทางการจัดการรายได้เพิ่มเติมเพื่อชดเชยเงินรายได้ที่มีแนวโน้มลดลงในบางพันธกิจ ในขณะที่มีแนวโน้มรายจ่ายเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: วิเคราะห์งบประมาณ การพยากรณ์แนวโน้มเชิงเส้นตรง การบริหารงบประมาณ

Abstract

The objectives of this analysis are to 1) analyze the plan - the results of the budget administration of income of the Faculty of Fisheries between fiscal year 2015-2019 and 2) analyze and forecast the trend of real income – expenditure income budget of the Faculty of Fisheries during the fiscal year 2020 – 2022. The data is income budget management plan and the actual income and expenditure data of the Faculty of Fisheries during the fiscal year 2015 - 2019 by using data comparison techniques and linear trend forecasting techniques for analysis. The analysis shows that the Faculty of Fisheries has a budget management surplus income every fiscal year. In the first 2-3 years, the administrative results are higher than the plan. Meanwhile, in the last 2 fiscal years, the administrative results are lower than the plan. The production of graduates and researches has lower incomes and expenses than the plan. Regarding of the academic services for society, income and expenses are higher than the plan. The administrative side has higher incomes than the plans while the expenditures are lower than the plans and tends to be higher from the

¹ สำนักงานเลขานุการ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900

¹ Office of Secretariat, Faculty of Fisheries Kasetsart University, Bangkok, 10900

*Corresponding author: e-mail: ffishpsks@ku.ac.th

Received: 23 March 2020, **Accepted:** 9 June 2020, **Published:** 10 July 2020

personnel and operating budgets. As for the real income-expenditure trend, the Faculty of Fisheries expects that the revenue will increase by an average of 4.08 percent per fiscal year and has increased expenses from the previous average of 0.27 percent per fiscal year. Therefore, the Faculty of Fisheries should bring the results of the budget management of income for each fiscal year come to assess and analyze systematically in order to solve problems and to prepare an income budget management plan. Moreover, there should be the specified guidelines for procuring additional income to compensate the lower income in some missions in the tendency of continuous increased expenses.

Keywords: analysis budget management, linear trend forecasting, budget management

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษาที่กล่าวได้ว่าเป็น “ตัวนำการเปลี่ยนแปลง” (Change Agent) หรือเป็นองค์กรขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่จะต้องดำเนินการตามบทบาทและความรับผิดชอบเพื่อที่จะนำประเทศไปสู่สังคมที่พึงปรารถนาในที่สุด (ภาวิข, 2549) นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีการกิจการด้านการบริหารงบประมาณซึ่งเป็นเครื่องมือหรือปัจจัยหลักในการสนับสนุนการกำหนดและขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการในทุกระดับ ภายใต้วิสัยทัศน์และพันธกิจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหลายแห่งมีการบริหารจัดการอิสระแยกจากส่วนราชการ (Autonomous University) แต่ยังไม่ได้รับเงินอุดหนุนทั่วไปในรูปแบบ “งบประมาณแบบวงเงินรวม” หรือ “งบประมาณในรูปแบบก้อน” (Block Grant) ที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีโดยตรงผ่านพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อนำไปใช้จ่ายตามความจำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐและเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งในกำกับของรัฐที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินจากรัฐบาลภายใต้วงเงินค่อนข้างจำกัด และมีแนวโน้มลดลง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องใช้แหล่งงบประมาณอื่นในการสนับสนุนและขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ งบประมาณเงินรายได้ที่ได้จากการดำเนินงานตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ การให้บริการวิชาการแก่สังคมด้านการประมงและวิทยาศาสตร์ทางน้ำ รวมทั้งภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีงบประมาณแผ่นดินเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานของส่วนงานให้บรรลุผลที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามงบประมาณแผ่นดินที่คณะประมงได้รับจัดสรรมีวงเงินค่อนข้างจำกัดและมีแนวโน้มลดลง คณะประมงจึงดำเนินการจัดหาแหล่งงบประมาณอื่นเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนและดำเนินงานตามภารกิจของคณะให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ งบประมาณเงินรายได้ โดยมีแหล่งรายได้ที่สำคัญ อาทิ รายได้จากการจัดการศึกษา รายได้จากการวิจัย รายได้จากการบริการวิชาการแก่สังคม และรายได้จากเงินอุดหนุน เป็นต้น ทั้งนี้จากผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ในระยะ 2-3 ปีงบประมาณที่ผ่านมา มีรายรับลดลง และไม่เพียงพอต่อรายจ่ายที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2562 ของคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในครั้งนี้ จะสามารถสะท้อนถึงความสำเร็จของการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ตลอดจนเป็นข้อมูลที่สำคัญที่สามารถสนับสนุนการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาการวางแผนและการบริหารงบประมาณเงินรายได้ของผู้บริหารคณะประมงในทุกระดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์แผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 - 2562 ของคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565 คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร : ได้แก่ งบประมาณการรายรับ – รายจ่าย และรายรับ-รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ของคณะประมง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2562 ทั้งหมดและประเภทของรายรับ-รายจ่าย

กลุ่มตัวอย่าง : ในกาวิเคราะห์ครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูลในการวิเคราะห์

1. แผนการบริหารงบประมาณเงินรายได้ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีบัญชี พ.ศ. 2558-2562 ที่ผ่านการอนุมัติของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากเอกสารกองแผนงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ข้อมูลรายรับ-รายจ่ายจริงของคณะประมง ประจำปีบัญชี พ.ศ. 2558- 2562 จากระบบสารสนเทศทางการเงิน (ERP) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การแยกแยะองค์ประกอบการวิเคราะห์

จากพันธกิจของคณะประมงที่ประกอบด้วย 1) ผลิตบัณฑิตที่มีทักษะวิชาชีพและกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ดี มีคุณธรรม และจริยธรรม 2) ผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและสร้างสรรค์ความรู้เพื่อการพัฒนาสังคมและชุมชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ 3) ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนและสังคมเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน 4) ส่งเสริม สนับสนุน ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และ 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล ผู้วิจัยจึงจำแนกการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณเงินรายได้ตามพันธกิจหลักดังนี้ 1) ด้านการผลิตบัณฑิต 2) ด้านการวิจัยและพัฒนางานวิจัย 3) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และ 4) ด้านการบริหารจัดการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม Microsoft Excel เพื่อคำนวณหาผลรวม ผลต่าง ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าการพยากรณ์แนวโน้มเชิงเส้นตรง ผ่านการนำเสนอในรูปแบบตารางและแผนภูมิประกอบการพรรณนา โดยจำแนกการวิเคราะห์ออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ จำนวน 2 ประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เปรียบเทียบและวิเคราะห์แผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2562

2. วิเคราะห์แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 ของคณะประมง โดยคำนวณจากสมการ Forecast คือ $a + bx$

$$\text{เมื่อ } a = \bar{y} - b\bar{x} \text{ และ } b = \frac{\sum(x-\bar{x})(y-\bar{y})}{\sum(x-\bar{x})^2}$$

โดยที่ known_y's (ชุดข้อมูลตาม) ในที่นี้ คือ ค่ารายรับจริง-รายจ่ายจริงของคณะประมง ในปีงบประมาณที่ผ่านมา known_x's (ชุดข้อมูลต้น) ในที่นี้ คือ ช่วงปีงบประมาณของปีที่ผ่านมา และ X คือ ค่าของข้อมูลที่ต้องการประมาณค่า นั่นคือ ค่าแนวโน้มของรายรับจริง-รายจ่ายจริง ของคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลและผลจากการคำนวณมาจำแนกกลุ่มและประเภทตามพันธกิจ และหมวดรายรับ-รายจ่าย จากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบระหว่างพันธกิจ และหมวดรายรับ-รายจ่าย โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิกราฟแท่ง และกราฟเส้นประกอบการพรรณนา

เทคนิคที่นำมาใช้การวิเคราะห์

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเปรียบเทียบข้อมูล (Comparative Techniques) มาวิเคราะห์โดยการนำข้อมูลและผลการคำนวณมาจำแนกกลุ่มและประเภทตามพันธกิจและหมวดรายรับ – รายจ่าย จากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบ เช่น การเปรียบเทียบแผน-ผลของการบริหารงบประมาณเงินรายได้ตามพันธกิจ การเปรียบเทียบสัดส่วนรายรับ - รายจ่ายระหว่างหมวด เป็นต้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

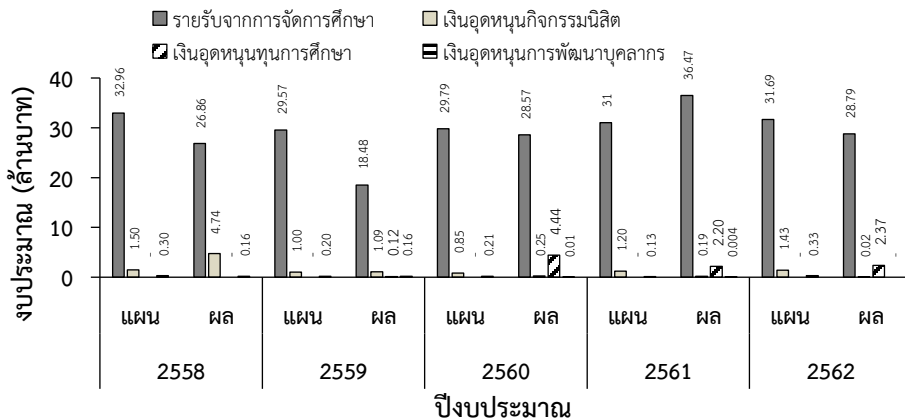
วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าร้อยละ (Percent)

ผลการวิจัย

เปรียบเทียบและวิเคราะห์แผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2562

จากการรวบรวมและประมวลผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถเปรียบเทียบและวิเคราะห์จำแนกตามพันธกิจได้ ดังนี้

ด้านการผลิตบัณฑิต พบว่าคณะประมงกำหนดแผนการบริหารงบประมาณเงินรายได้ซึ่งกำหนดให้รายรับจากการจัดการศึกษา (ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา) เป็นรายรับหลักของพันธกิจ โดยมีจำนวนนิสิตตามแผนประมาณ 1,900 คนต่อปีการศึกษา และมีประมาณการรายรับเฉลี่ย 31 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 47.46 ของประมาณการรายรับรวมเฉลี่ย ในส่วนของรายรับจริง คณะประมงมีรายรับจริงจากการจัดการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าแผน จะมีเพียงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ที่มีรายรับสูงกว่าแผน ทั้งนี้เนื่องจากมีจำนวนนิสิตจริงต่ำกว่าแผนที่กำหนดส่งผลให้มีรายรับจริงเฉลี่ยเพียง 27.83 ล้านบาทต่อปีงบประมาณคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.01 ของรายรับรวมเฉลี่ย โดยมีรายรับน้อยที่สุดในปีงบประมาณ พ.ศ.2559 และมีรายรับมากที่สุดในปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ในส่วนของรายจ่าย พบว่า หมวดรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต ได้แก่ เงินอุดหนุนกิจกรรมนิสิต และเงินอุดหนุนเพื่อการพัฒนาบุคลากร มีประมาณการรายจ่ายเฉลี่ย 1.20 และ 0.23 ล้านบาทต่อปีงบประมาณตามลำดับหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.88 และ 0.37 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ยตามลำดับ ในส่วนของรายจ่ายจริง พบว่าคณะประมงมีรายจ่ายจริงเงินอุดหนุนกิจกรรมนิสิตสูงกว่าแผน โดยมีรายจ่ายจริงเฉลี่ย 1.26 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ ในขณะที่รายจ่ายจริงเงินอุดหนุนเพื่อการพัฒนาบุคลากรต่ำกว่าแผน คือ มีรายจ่ายจริงเฉลี่ย 0.09 ล้านบาทต่อปีงบประมาณคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.97 และ 0.13 ของรายจ่ายรวมเฉลี่ยตามลำดับ นอกจากนี้คณะประมงมีการจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่ นิสิตในประเภทต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมคุณภาพของนิสิต โดยเฉลี่ยปีงบประมาณละ 2.28 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.58 ของรายจ่ายรวมเฉลี่ย (ภาพที่ 1)

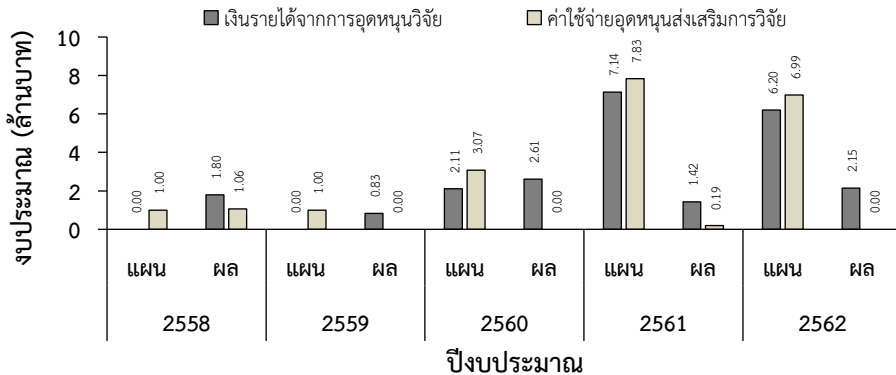

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบแผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2562 ด้านการผลิตบัณฑิต

ด้านการวิจัย พบว่า คณะประมงกำหนดแผนการบริหารงบประมาณเงินรายได้ด้านการวิจัยในรูปแบบของเงินอุดหนุนหรืองบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการวิจัยจากแหล่งทุนภายใน-ภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเป็นรายรับหลัก ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2559 มิได้มีการกำหนดไว้ในแผน ทั้งนี้เริ่มมีประมาณการรายรับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา โดยมีประมาณการรายรับเฉลี่ย 5.15 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.20 ของประมาณการรายรับรวมเฉลี่ย ในส่วนของรายรับจริง คณะประมงมีรายรับจริงจากเงินอุดหนุนวิจัยเฉลี่ย 1.76 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.40 ของรายรับรวมเฉลี่ย โดยมีรายรับน้อยที่สุดในปีงบประมาณ พ.ศ.2559 และมีรายรับมากที่สุดใน

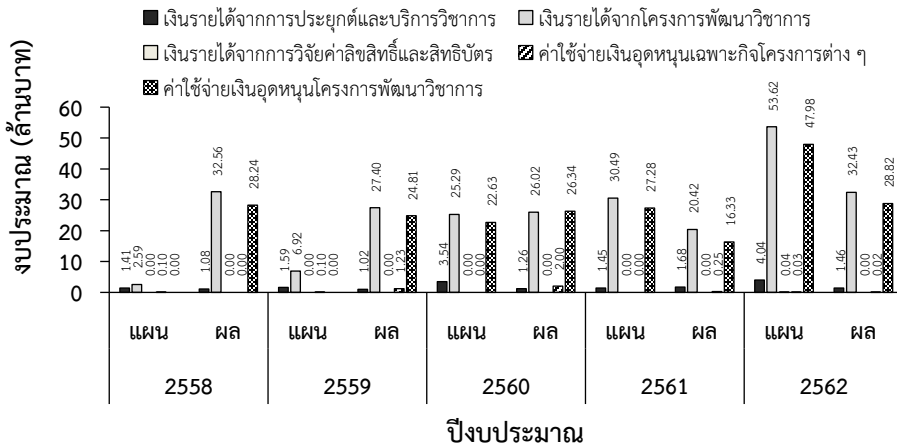

ปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ซึ่งเป็นรายรับจากแหล่งทุนจากภายนอกเป็นหลัก ในส่วนของรายจ่าย พบว่า หมวดรายจ่ายที่เกี่ยวข้องด้านการวิจัย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายอุดหนุนส่งเสริมการวิจัย ซึ่งมีประมาณการรายจ่ายเฉลี่ย 3.98 ล้านบาทต่อปีงบประมาณหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.25 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ย จากข้อมูลพบว่า คณะประมงมีรายจ่ายจริงค่าใช้จ่ายอุดหนุนส่งเสริมการวิจัยต่ำกว่าแผน โดยมีรายจ่ายจริงเฉลี่ย 0.62 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.98 ของรายจ่ายรวมเฉลี่ย รวมทั้งไม่มีรายจ่ายเกิดขึ้นในบางปีงบประมาณ ทั้งนี้รายจ่ายส่วนใหญ่เป็นเงินรายได้ของคณะเพื่อส่งเสริมการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ รวมทั้งสายสนับสนุนและช่วยวิชาการ (ภาพที่ 2)

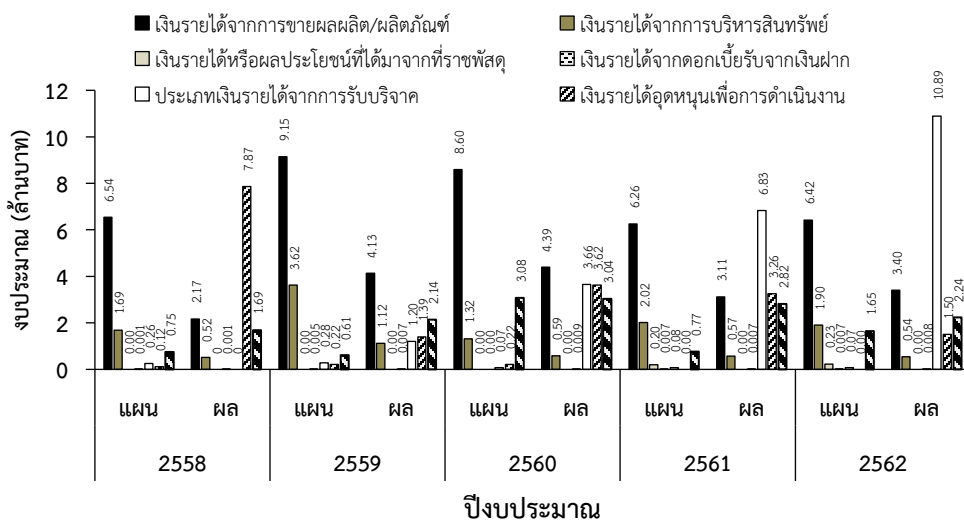
ภาพที่ 2 เปรียบเทียบแผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2562 ด้านการวิจัย

ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม พบว่า คณะประมงกำหนดประมาณการเงินรายได้ด้านการบริการวิชาการแก่สังคมเฉลี่ย 26.19 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 36.63 ของประมาณการรายรับรวมเฉลี่ย ซึ่งประกอบด้วยประมาณการรายได้เฉลี่ยจากเงินรายได้จากโครงการพัฒนางานวิชาการ เงินรายได้จากการประยุกต์และบริการวิชาการ และเงินรายได้จากการวิจัยค่าลิขสิทธิ์และสิทธิบัตรจำนวน 23.78 2.40 และ 0.04 ล้านบาทต่อปีงบประมาณตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.26 3.36 และ 0.06 ของประมาณการรายรับรวมเฉลี่ย ในส่วนของรายรับจริงคณะประมงมีรายรับจริงจากการบริการวิชาการเฉลี่ย 29.07 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.71 ของรายรับรวมเฉลี่ยซึ่งสูงกว่าแผนที่กำหนด โดยเป็นรายรับจากโครงการพัฒนางานวิชาการในสัดส่วนมากที่สุด รองลงไป คือ รายรับจากการประยุกต์และบริการวิชาการเฉลี่ย 27.77 และ 1.30 ล้านบาทต่อปีงบประมาณตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.93 และ 1.78 ของรายรับรวมเฉลี่ยตามลำดับ ทั้งนี้ไม่มีรายรับจากการวิจัยค่าลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร ในภาพรวมของรายรับจริงด้านการบริการวิชาการปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มีรายรับมากที่สุด และมีรายรับน้อยที่สุดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในส่วนของรายจ่าย พบว่า หมวดรายจ่ายที่เกี่ยวข้องด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อการดำเนินงาน ที่มีประมาณการรายจ่ายเฉลี่ย 19.62 ล้านบาทต่อปีงบประมาณหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.83 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ย ประกอบด้วยประมาณการค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเงินอุดหนุนโครงการพัฒนางานวิชาการ และ ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจโครงการต่าง ๆ จำนวน 19.58 และ 0.08 ต่อปีงบประมาณตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.76 และ 0.12 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ยตามลำดับ ทั้งนี้รายจ่ายจริงคณะประมงมีรายจ่ายจริงของการบริการวิชาการเฉลี่ย 25.61 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.17 ของรายจ่ายรวมเฉลี่ยซึ่งสูงกว่าแผนที่กำหนด โดยเป็นรายจ่ายค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการพัฒนางานวิชาการในสัดส่วนมากที่สุด รองลงไป คือ ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจโครงการต่าง ๆ เฉลี่ย 24.91 และ 0.88 ล้านบาทต่อปีงบประมาณตามลำดับคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.08 และ 1.37 ของรายจ่ายรวมเฉลี่ยตามลำดับ ทั้งนี้ในภาพรวมของรายจ่ายจริงด้านการบริการวิชาการปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มีรายจ่ายมากที่สุด และมีรายจ่ายน้อยที่สุดในปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ซึ่งสอดคล้องกันกับรายรับจริงข้างต้น (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 เปรียบเทียบแผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2562 ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

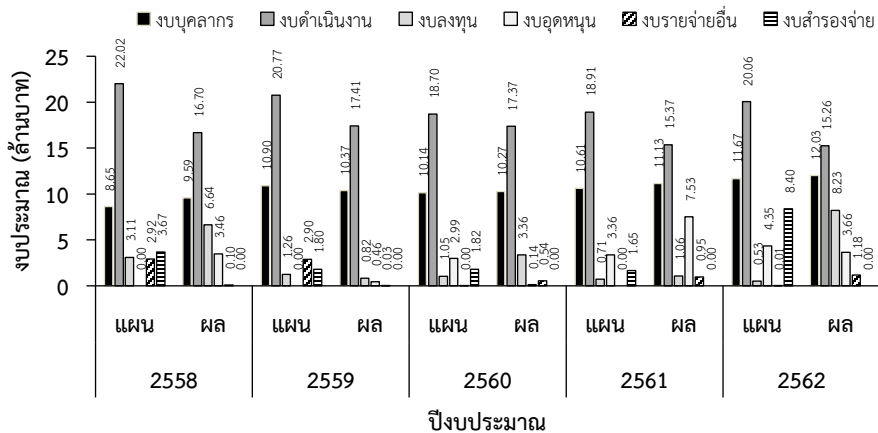
ด้านการบริหารจัดการ พบว่า คณะประมงกำหนดประมาณการเงินรายได้ด้านการบริหารจัดการเฉลี่ย 11.23 ล้านบาทต่อปีงบประมาณคิดเป็นร้อยละ 15.70 ของประมาณการรายรับรวมเฉลี่ย ซึ่งประกอบด้วยประมาณการรายได้เฉลี่ยจากการขายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ การบริหารสินทรัพย์ ผลประโยชน์ที่ได้มาจากราชพัสดุ ดอกเบี้ยรับจากเงินฝาก การรับบริจาค รายได้อุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน และรายได้อื่น ๆ จำนวน 7.39 2.11 0.22 0.005 0.15 0.19 และ 1.37 ล้านบาทต่อปีงบประมาณตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.34 2.95 0.30 0.01 0.21 0.26 และ 1.92 ของประมาณการรายรับรวมเฉลี่ยตามลำดับ ในส่วนของรายรับจริงคณะประมงมีรายรับจริงด้านการบริหารจัดการเฉลี่ย 14.54 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.86 ของรายรับรวมเฉลี่ยซึ่งสูงกว่าแผนที่กำหนด โดยรายรับมากที่สุดสามลำดับแรก คือ รายรับเฉลี่ยจากการรับบริจาคเงินอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน และการขายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ จำนวน 5.65 3.53 และ 3.44 ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.71 4.82 4.70 ของรายรับรวมเฉลี่ยตามลำดับ ในภาพรวมของรายรับจริงด้านการบริหารจัดการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2560 มีรายรับมากที่สุด และมีรายรับน้อยที่สุดในปีงบประมาณ พ.ศ.2558 (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 เปรียบเทียบแผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2562 ด้านการจัดการจัดการ (ด้านรายได้)

ในส่วนของการใช้จ่าย พบว่า หมวดรายจ่ายที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารจัดการ ได้แก่งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบอุดหนุน งบรายจ่ายอื่น และงบกลาง ที่มีประมาณการรายจ่ายเฉลี่ย 38.59 ล้านบาทต่อปีงบประมาณหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60.64 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ย ประกอบด้วย ประมาณการรายจ่ายเฉลี่ยงบบุคลากร ได้แก่ ค่าจ้างลูกจ้างตามสัญญาพนักงาน ค่าประกันสังคม สมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว และเงินเพิ่มพิเศษ จำนวน 9.22 0.45 0.27 0.45 และ 0.02 ล้านบาทต่อปีงบประมาณตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.49 0.71 0.42 0.70 และ 0.04 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ยตามลำดับ งบดำเนินงาน ได้แก่ ค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค จำนวน 10.65 และ 9.45 ล้านบาทต่อปีงบประมาณตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.73 และ 14.84 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ยตามลำดับ งบลงทุน ได้แก่ ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง จำนวน 1.13 และ 0.50 ล้านบาทต่อปีงบประมาณตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.78 และ 0.79 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ยตามลำดับ งบอุดหนุน ได้แก่ เงินอุดหนุนหน่วยงาน และเงินอุดหนุนอื่น ๆ จำนวน 1.65 และ 1.91 ล้านบาทต่อปีงบประมาณตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.60 และ 3.00 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ยตามลำดับ งบรายจ่ายอื่น ได้แก่ ค่าใช้จ่ายอื่นที่เสนอขออนุมัติตามรายการโครงการเฉพาะกิจ จำนวน 1.48 ล้านบาทต่อปีงบประมาณคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.33 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ย และงบกลางจำนวน 3.47 ล้านบาทคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.45 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ย ทั้งนี้รายจ่ายจริงขณะประมามีรายจ่ายจริงด้านการบริหารจัดการเฉลี่ย 34.73 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.49 ของรายจ่ายรวมเฉลี่ยซึ่งต่ำกว่าแผนที่กำหนด โดยรายจ่ายจริงมากที่สุดสามลำดับแรก คือ รายจ่ายจริงเฉลี่ยงบบุคลากรมากที่สุดจำนวน 16.42 ล้านบาทต่อปีงบประมาณคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.76 ของรายจ่ายจริงรวมเฉลี่ย ประกอบด้วยค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค จำนวน 10.78 และ 5.64 ล้านบาทต่อปีงบประมาณตามลำดับคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.92 และ 8.84 ของรายจ่ายจริงรวมเฉลี่ยตามลำดับ รองลงไป คือ งบบุคลากรที่มีรายจ่ายจริงเฉลี่ย 10.68 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.76 ของรายจ่ายจริงรวมเฉลี่ย ประกอบด้วยค่าจ้างลูกจ้างตามสัญญาพนักงาน ค่าประกันสังคม สมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว จำนวน 9.67 0.41 0.30 และ 0.37 ต่อปีงบประมาณตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.17 0.65 0.47 และ 0.58 ของประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ยตามลำดับ โดยไม่มีรายจ่ายเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว ถัดไปคือ งบลงทุนที่ประกอบด้วยค่าครุภัณฑ์ โดยมีรายจ่ายจริงเฉลี่ย 4.02 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.31 ของรายจ่ายจริงรวมเฉลี่ย ทั้งนี้ในภาพรวมของรายจ่ายจริงด้านการบริหารจัดการปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มีรายจ่ายมากที่สุด และมีรายจ่ายน้อยที่สุดในปีงบประมาณ พ.ศ.2559 (ภาพที่ 5)

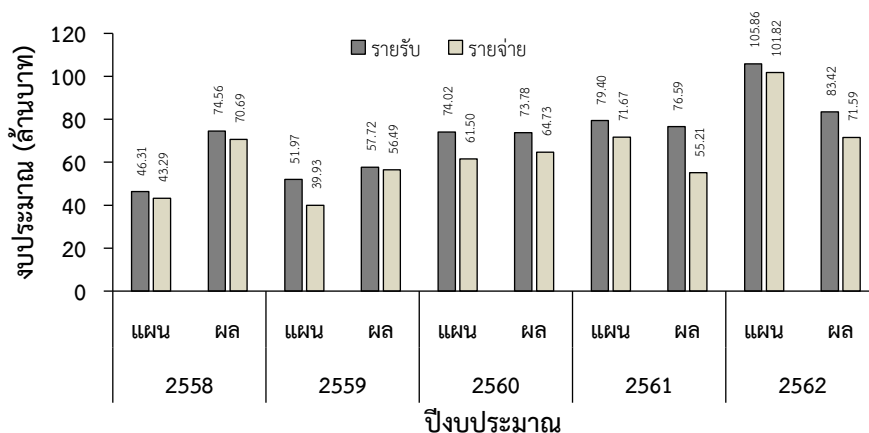

ภาพที่ 5 เปรียบเทียบแผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2562 ด้านการบริหารจัดการ (ด้านรายจ่าย)

ภาพรวมของคณะประมง พบว่า คณะประมงกำหนดประมาณการเงินรายได้รวมเฉลี่ย 71.51 ล้านบาทต่อปีงบประมาณ โดยปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มีการประมาณรายรับสูงสุด เท่ากับ 105.86 ล้านบาท และปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มีการประมาณการรายรับต่ำที่สุด เท่ากับ 46.31 ล้านบาท ทั้งนี้ผลการบริหารพบว่า มีรายรับจริงรวมเฉลี่ย 73.21 ล้านบาทต่อปีงบประมาณซึ่งสูงกว่าแผน โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 แม้จะมีรายรับจริงต่ำกว่าแผนค่อนข้างมากแต่ยังคงมีรายรับจริงรวมสูงสุด เท่ากับ 83.42 ล้านบาท ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีรายรับจริงรวมต่ำที่สุด เท่ากับ 57.72 ล้านบาทและต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้เช่นกัน ในขณะที่คณะประมงกำหนดประมาณการรายจ่ายรวมเฉลี่ย 63.64 ล้านบาท โดยปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มีการประมาณการรายจ่ายสูงสุด เท่ากับ 101.82 ล้านบาท และปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีการประมาณการรายจ่ายต่ำที่สุด เท่ากับ 39.93 ล้านบาท ทั้งนี้ผลการบริหารพบว่า มีรายจ่ายจริงรวมเฉลี่ย 63.74 ล้านบาทต่อปีงบประมาณซึ่งสูงกว่าแผนเล็กน้อย โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 แม้จะมีรายจ่ายจริงรวมสูงสุด คือ 71.59 ล้านบาท แต่ยังคงต่ำกว่าแผนค่อนข้างมาก ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีรายจ่ายจริงรวมต่ำที่สุด เท่ากับ 55.21 ล้านบาทและต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้เช่นกัน (ตารางที่ 1 และ ภาพที่ 6)

ตารางที่ 1 แผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2562 ในภาพรวมของคณะประมง

	2558		2559		2560		2561		2562	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
รายรับ	46.31	74.56	51.97	57.72	74.02	73.78	79.40	76.59	105.86	83.42
รายจ่าย	43.29	70.69	39.93	56.49	61.50	64.73	71.67	55.21	101.82	71.59

ภาพที่ 6 เปรียบเทียบแผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2562 ในภาพรวมของคณะประมง

วิเคราะห์แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563-2565

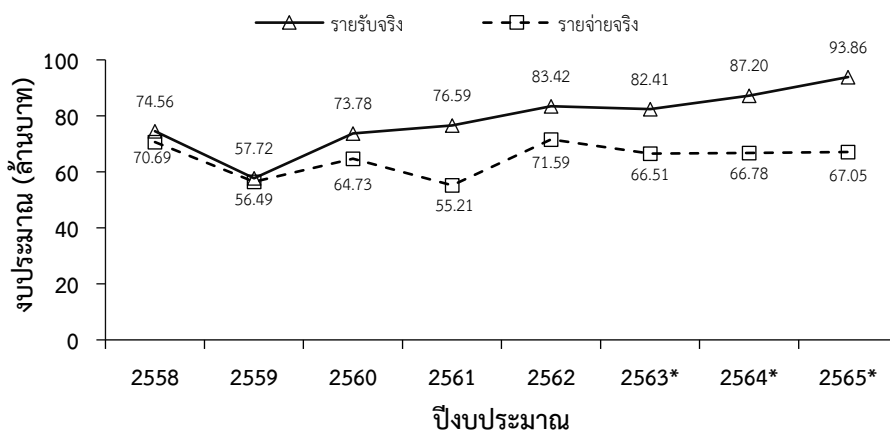
จากการคำนวณแนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริงของคณะประมงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 พบว่า จะมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของรายรับจริงและรายจ่ายจริง ซึ่งคาดการณ์ว่า คณะประมงจะมีรายรับรวมอยู่ระหว่าง 82 - 93 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยร้อยละ 4.08 ต่อปีงบประมาณ ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า รายรับหลักของคณะประมงที่จะเพิ่มขึ้น คือ เงินรายได้จากการจัดการศึกษา เงินรายได้จากการบริการวิชาการ และเงินรายได้จากการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินรายได้จากโครงการพัฒนาวิชาการ โครงการวิจัย ตลอดจนเงินรายได้จากการขายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ที่คาดว่าจะมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก ในขณะที่เดียวกันคาดการณ์ว่า คณะประมงจะมีรายจ่ายรวมอยู่ระหว่าง

66 – 67 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยร้อยละ 0.27 ต่อปีงบประมาณ ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่ารายจ่ายหลักของคณะประมงที่จะเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก คือ รายจ่ายงบบุคลากรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการขึ้นเงินเดือน รวมทั้งการจ้างบุคลากรเพิ่มเพื่อทดแทนอัตราเกษียณอายุราชการและไม่ได้รับการจัดสรรอัตราคืนตลอดจนรายจ่ายค่าสาธารณูปโภคที่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อชดเชยการไม่ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน (ตารางที่ 2 และ ภาพที่ 7)

ตารางที่ 2 แนวโน้มประมาณการรายรับ และประมาณการรายจ่าย คณะประมง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565

ปีงบประมาณ	รายรับจริง (ล้านบาท)	เพิ่มขึ้น/ลดลง (%)	รายจ่ายจริง(ล้านบาท)	เพิ่มขึ้น/ลดลง (%)
2558	74.56	-	70.69	-
2559	57.72	-22.59	56.49	-20.08
2560	73.78	27.82	64.73	14.58
2561	76.59	3.82	55.21	-14.70
2562	83.42	8.92	71.59	29.66
2563	82.41	-1.22	66.51	-7.09
2564	87.20	5.82	66.78	0.41
2565	93.86	7.64	67.05	0.40

ภาพที่ 7 แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณเงินรายได้ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2562 สามารถสรุปผลตามประเด็นของการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. เปรียบเทียบและวิเคราะห์แผน-ผลการบริหารงบประมาณเงินรายได้ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2562 ซึ่งการบริหารงบประมาณเงินรายได้ตลอดระยะเวลา 5 ปีงบประมาณที่ผ่านมา ภายใต้พันธกิจหลักของคณะประมง มีผลการดำเนินงานเมื่อเปรียบเทียบกับแผน ดังนี้

ด้านการผลิตบัณฑิต มีรายรับหลักจากรายได้จากการจัดการศึกษา (ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา) ที่ประเมินจากเป้าหมายจำนวนนิสิตคงอยู่ประมาณ 1,900 คน จากผลการบริหารงานพบว่า ส่วนใหญ่มีรายรับจริงต่ำกว่าแผน จะมีเพียงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เท่านั้นที่มีรายรับจริงสูงกว่าแผน ทั้งนี้มีสาเหตุหลักจากการที่จำนวนนิสิตคงอยู่ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด ในส่วนของรายจ่าย พบว่า มีรายจ่ายจริงเฉลี่ย (เงินอุดหนุนกิจกรรมนิสิต และเงินอุดหนุนเพื่อการพัฒนาบุคลากร) ต่ำกว่าประมาณการรายจ่ายที่กำหนด

ด้านการวิจัย มีรายรับหลักจากงบประมาณอุดหนุนวิจัยที่คาดว่าจะได้รับจากแหล่งทุนทั้งภายในและภายนอก จากผลการบริหารงาน พบว่า ในภาพรวมมีรายรับจริงเฉลี่ยต่ำกว่าแผนค่อนข้างมาก ในส่วนของรายจ่าย พบว่า มีรายจ่ายจริงเฉลี่ยต่ำกว่าแผนค่อนข้างมาก รวมทั้งไม่มีรายจ่ายเกิดขึ้นในบางปีงบประมาณ ทั้งนี้รายจ่ายส่วนใหญ่เป็นเงินรายได้ของคณะเพื่อส่งเสริมการวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ รวมทั้งสนับสนุนและช่วยวิชาการเท่านั้น

ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม มีรายรับหลักจากการโครงการพัฒนาวิชาการ การประยุกต์และการบริการวิชาการที่คาดว่าจะได้รับจากแหล่งทุนทั้งภายในและภายนอก จากผลการบริหารงาน พบว่า มีรายรับจริงในปริมาณที่ใกล้เคียงกันทุกปีงบประมาณ และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าแผนที่กำหนด ในส่วนของรายจ่าย พบว่า มีรายจ่ายจริงเฉลี่ยสูงกว่าแผนค่อนข้างมาก ซึ่งแปรผันตรงกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อดำเนินโครงการฯ

ด้านการบริหารจัดการ มีรายรับหลักการขายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ การบริหารสินทรัพย์ผลประโยชน์ที่ได้มาจากที่ราชพัสดุ ดอกเบี้ยรับจากเงินฝาก การรับบริจาค รายได้อุดหนุนเพื่อการดำเนินงานและรายได้อื่น ๆ จากผลการบริหารงาน พบว่า มีรายรับจริงเฉลี่ยสูงกว่าแผนที่กำหนด โดยรายรับจริงมากที่สุดคือ หมวดรายรับจากการรับบริจาค รายรับเงินอุดหนุนเพื่อการดำเนินงาน และรายรับจากการขายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ ในส่วนของรายจ่าย พบว่า มีรายจ่ายจริงเฉลี่ยต่ำกว่าแผนที่กำหนด โดยรายจ่ายจริงมากที่สุดคือ งบดำเนินงาน งบบุคลากร และงบลงทุนที่ประกอบด้วยค่าครุภัณฑ์ ทั้งนี้มีสาเหตุจากนโยบายการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในทุกมิติเพื่อตอบสนองต่อการยกระดับคุณภาพของคณะประมงอย่างต่อเนื่อง ภาพรวมของคณะประมง พบว่ามีรายรับจริงรวมเฉลี่ยสูงกว่าแผน ในขณะที่มีรายจ่ายจริงรวมเฉลี่ยสูงกว่าแผนเล็กน้อยจากนโยบายดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งในภาพรวมมีผลประกอบการเกินดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่องตลอด 5 ปีงบประมาณที่ผ่านมา

2. วิเคราะห์แนวโน้มรายรับ-รายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 พบว่า แนวโน้มรายรับจริง-รายจ่ายจริงของคณะประมงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 พบว่า จะมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของรายรับ-รายจ่ายจริง ซึ่งคาดการณ์ว่าคณะประมงจะมีรายรับรวมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.08 ต่อปีงบประมาณ โดยเป็นรายรับจากการจัดการศึกษา การบริการวิชาการ และจากการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินรายได้จากโครงการพัฒนาวิชาการ โครงการวิจัย ตลอดจนเงินรายได้จากการขายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ที่คาดว่าจะมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก ในขณะที่คาดการณ์ว่าคณะประมงจะมีรายจ่ายรวมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.27 ต่อปีงบประมาณ โดยมีรายจ่ายหลัก คือ งบดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานตามภารกิจและนโยบายการพัฒนาคณะประมง รวมทั้งค่าสาธารณูปโภคที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อชดเชยการไม่ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน นอกจากนี้งบบุคลากรจะเป็นอีกรายจ่ายหนึ่งที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขึ้นเงินเดือน รวมทั้งการจ้างบุคลากรเพิ่มเพื่อทดแทนอัตราเกษียณอายุราชการและไม่ได้รับการจัดสรรอัตราคืน ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยร้อยละของการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายต่ำกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละการเพิ่มขึ้นของรายรับ ดังนั้นผลประกอบการในอนาคตของคณะประมงมีแนวโน้มว่าจะมีผลประกอบการแบบเกินดุลในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณเงินรายได้ คณะประมง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2562 ที่ได้มีการเปรียบเทียบและวิเคราะห์แผน-ผลของการบริหารงบประมาณเงินรายได้ในระยะ 5 ปีงบประมาณที่ผ่านมา โดยภาพรวมของคณะประมงมีรายรับ-รายจ่ายจริงรวมเฉลี่ยสูงกว่าแผน รวมทั้งในภาพรวมมีผลประกอบการเกินดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากนโยบายการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในทุกมิติเพื่อตอบสนองต่อการยกระดับคุณภาพของคณะประมงตามวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผลที่ได้จากการดำเนินการในครั้งนี้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ กล่าวคือ สามารถสะท้อนถึงผลลัพธ์ของการจัดทำและการบริหารงบประมาณเงินรายได้ของคณะประมง รวมทั้งสามารถคาดการณ์

แนวโน้มของรายรับและรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนสามารถเสนอแนะแนวทางและใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ การแก้ปัญหา การวางแผนและการบริหารงบประมาณเงินรายได้ต่อผู้บริหารคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติ (2561) ได้ทำการศึกษารื่อง การวิเคราะห์งบประมาณเงินหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ฝ่ายเผยแพร่และจัดจำหน่าย สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรณีวิทยา ระหว่างปีงบประมาณ 2557-2559 พบว่า ฝ่ายเผยแพร่ฯ มีรายรับจริง-รายจ่ายจริงต่ำกว่าประมาณการทุกปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ศักยภาพด้านการจัดทำงานงบประมาณเงินหน่วยบริการรูปแบบพิเศษว่า ฝ่ายเผยแพร่ฯ จะต้องนำข้อมูล รายรับจริง-รายจ่ายจริงในรอบปีที่ผ่านมา พิจารณา เพื่อประกอบการตัดสินใจในการวางแผนประมาณการรายรับและประมาณการรายจ่ายของหน่วยงาน และควรมีนโยบายในการวางแผนกลยุทธ์การใช้เงินงบประมาณ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่าย วัฒนา (2561) ได้ทำการศึกษารื่องการวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่ายงบประมาณ คณะสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีงบประมาณ 2556 – 2560 โดยศึกษาวิเคราะห์งบการเงินของหน่วยงานที่มีการจัดการเรียนการสอน พบว่า รายได้ของคณะส่วนใหญ่มาจากรายรับเงินเหลือจ่ายจากหลักสูตรภาคพิเศษมากที่สุด รองลงไปเป็นรายรับจากดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร/พันธบัตร รองลงไป คือ รายได้จากรายรับค่าธรรมเนียมการจัดหลักสูตรฝึกอบรม/และงานวิจัย รายได้จากการรับบริจาค และรายได้อื่น ในขณะที่ ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในรายการงบเงินอุดหนุน รองลงไป คือ งบดำเนินการ ส่วนคณะที่จัดตั้งใหม่จะมีค่าใช้จ่ายงบบุคลากรมากที่สุด รองลงมาเป็นงบดำเนินงาน นอกจากนี้ รจเรข และวชิรา (2561) ได้ทำการศึกษารื่องการวิเคราะห์งบประมาณรายได้คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2561 พบว่า คณะมนุษยศาสตร์ใช้งบประมาณรายได้เป็นหลัก โดยสรุปภาพรวม 5 ปีที่ผ่านมา คณะมีรายรับรวมลดลง รายรับจากการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้น และระดับบัณฑิตศึกษาลดลง และมีรายจ่ายสูงกว่ารายรับ ผลการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย พบว่า งบบุคลากร มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมา คือ งบดำเนินงาน และงบเงินอุดหนุน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะประมงควรนำผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารของปีงบประมาณที่ผ่านมา มาเปรียบเทียบแผนและผล รวมทั้งการใช้เครื่องมือสำหรับกรวิเคราะห์ เช่น SWOT Analysis, Balance Scorecard เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการบริหารงบประมาณเงินรายได้ในปีงบประมาณถัดไป
2. คณะประมงควรกำหนดนโยบาย แผนปฏิบัติราชการ รวมทั้งระบบและกลไกเพื่อการขับเคลื่อนผลลัพธ์ตามพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต (จำนวนนิสิต) และด้านการวิจัยให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัดเชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงิน รวมทั้งมีให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณเงินรายได้ในอนาคต
3. คณะประมงและหน่วยงานในสังกัดทุกระดับควรพิจารณาแนวทางการจัดหารายได้เพิ่ม ทั้งนี้เพื่อทดแทนเงินรายได้จากการจัดการศึกษาที่มีแนวโน้มลดลง เช่น การพิจารณาจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดินในรูปแบบของระบบงบประมาณเชิงพื้นที่ (Area-Based Budget: ABB) ภายใต้การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น การหารายได้จากการบริหารสินทรัพย์ และการแสวงหาโอกาสในการร่วมทุนกับหน่วยงานอื่น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การดำเนินงานในครั้งต่อไปมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จึงเห็นควรเพิ่มเทคนิคการประเมินผล การบริหารงบประมาณแบบดุลยภาพ (Balanced Scorecard: BSC) รวมทั้งการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของการบริหารงบประมาณเงินรายได้ คณะประมง ทั้งนี้เพื่อยกระดับ การจัดทำรายงานผลการวิเคราะห์การบริหารงบประมาณเงินรายได้ของคณะประมงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และสามารถก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการบริหารจัดการองค์การได้อย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2562. เอกสารงบประมาณรายรับ – งบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีบัญชี พ.ศ. 2558 – 2562 ภาคปกติ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- งานคลังและพัสดุ สำนักงานเลขาธิการ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2562. รายรับจริง และรายจ่ายจริงของ คณะประมง ประจำปีบัญชี พ.ศ. 2558 - 2562 จำแนกตามหมวดและประเภทของรายรับ-รายจ่าย จากระบบสารสนเทศทางการเงิน (ERP). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ภาวิช ทองโรจน์. 2549. สถานสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาอุดมศึกษา. อนุสารอุดมศึกษา ปีที่ 32 ฉบับที่ 339 กันยายน 2549. [Online]. Available: http://www.mua.go.th/users/bhes/catalog_h/StdEdu/FormCurr/PavitSpeak.pdf. (สืบค้นเมื่อ พฤศจิกายน 2562)
- จรเจช แก้วพฤกษ์ และ วชิรา พันธุ์ไฟโรจน์. 2561. การวิเคราะห์งบประมาณรายได้คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีงบประมาณ พ.ศ.2557-2561. วารสารการบริหารและการจัดการ. 8(2): 29-43.
- วัฒนา คู่มรักษา. 2561. การวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่ายเงินทุนคณะ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีงบประมาณ 2556-2560. กรุงเทพฯ : กองคลังและพัสดุสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สมนิต บุญญาสัย. 2561. การวิเคราะห์งบประมาณเงินหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ฝ่ายเผยแพร่และจัดจำหน่าย สำนักพิมพ์ ระหว่างปีงบประมาณ 2557-2559. ฝ่ายเผยแพร่และจัดจำหน่าย สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงบประมาณของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2560. การศึกษาวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณให้แก่ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ. รายงานวิชาการสำนักงบประมาณของรัฐสภา ฉบับที่ 6/2560. [Online]. Available: https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/Parbudget/ewt_dl_link.php?nid=424. (สืบค้นเมื่อ พฤศจิกายน 2562)